

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 26. maj 2014
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Inge Birgitte Moberg
Sagsnr.: 2013-0030-1853
Dok.: 1010218

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 333 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 17. december 2013. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Karen Hækkerup

/

Anne Berg Mansfeld-Giese

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 333 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes redegøre for, hvorvidt det er muligt og ønskeligt at undtage asylcentre i Danmark fra retsplejelovens bestemmelser om ransagning af bygninger, lokaler og biler samt personlig visitation af beboere eller øvrige personer på området, med det formål at gøre det let for politiet at ransage og visitere for stjålne genstande og narkotika uden nødvendigvis at have en konkret personmistanke eller en nøjagtig position på eftersøgte genstande og/eller narkotika.”

Svar:

1. Politiet kan som led i efterforskningen af et strafbart forhold foretage legemsindgreb og ransagning efter de nærmere regler herom i retsplejelovens kapitel 72 og 73.

Justitsministeriet forstår spørgsmålet således, at der ønskes tilvejebragt mulighed for, at politiet kan foretage ransagning og visitation af personer, der opholder sig i asylcentre, med henblik på at søge efter stjålne genstande og narkotika, uden at retsplejelovens almindelige materielle (indholdsmæssige) og formelle (proceduremæssige) betingelser skal være opfyldt.

2. Det følger af grundlovens § 72, at boligen er ukrænkelig, og at husundersøgelse, beslaglæggelse og undersøgelse af breve og andre papirer samt brud på post- og telegrafhemmeligheden, hvor ingen anden lov hjemler en særegen undtagelse, alene må ske efter en retskendelse.

Udgangspunktet efter grundloven er således, at ransagning af en persons bolig mv. kun kan ske efter en forudgående retskendelse. Dette udgangspunkt kan dog fraviges ved en lovhjemlet undtagelse.

3. Selv om et krav om en forudgående retskendelse ved ransagning af en persons bolig mv. således kan fraviges ved lov, vil en sådan lov skulle opfylde kravene i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 8 om retten til respekt for familie- og privatliv. Bestemmelsen stiller visse materielle betingelser for at foretage ransagning og visitation af personer med det formål at bekæmpe kriminalitet.

Det følger således af EMRK artikel 8, stk. 1, at enhver har ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin korrespondance. Efter EMRK artikel 8, stk. 2, må et indgreb i disse rettigheder alene ske, hvis indgrebet har hjemmel i lov og er nødvendigt i et demokratisk samfund.

Efter Menneskerettighedsdomstolens faste praksis indebærer kravet om, at indgrebet skal "have hjemmel i lov" bl.a., at loven både skal være tilgængelig og forudsigelig, hvilket bl.a. indebærer, at loven skal være formuleret med tilstrækkelig præcision, så den enkelte borger har et reelt værn mod vilkårlighed.

Sagen *Gillan og Quinton mod Storbritannien*, Menneskerettighedsdomstolens dom af 12. januar 2010, vedrørte engelske regler, hvorefter politiet kunne beslutte at fastlægge visitationszoner, hvis politiet fandt, at dette ville være hensigtsmæssigt for at forebygge terrorhandlinger. Inden for disse zoner kunne den enkelte politibetjent standse og visitere enhver person uden noget krav om konkret mistanke. Domstolen lagde i den forbindelse bl.a. vægt på, at den meget bredt formulerede diskretionære beføjelse for den enkelte betjent medførte en klar risiko for vilkårlig anvendelse af adgangen til at foretage visitation. Domstolen fandt, at en sådan meget bred formulering gør det svært, hvis ikke umuligt, for en person at bevise, at myndighederne har overskredet deres beføjelser. Domstolen fandt, at hverken politiets beføjelse til at fastlægge visitationszoner eller politiets adgang til at foretage de konkrete visitationer inden for visitationszonen indeholdt tilstrækkelige retssikkerhedsgarantier imod et misbrug, og de var derfor uforenelige med EMRK artikel 8.

Det er derfor Justitsministeriets opfattelse, at det vil rejse alvorlige spørgsmål i forhold til EMRK, hvis der etableres en ordning, der indebærer, at asylcentre i Danmark undtages fra retsplejelovens bestemmelser om legemsindgreb og ransagning.